

Beskrivelse af børn, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud

Der ses en stigning i andelen af elever i grundskolen, som henvises til specialundervisningstilbud i løbet af deres skolegang.¹ Ligeledes tyder undersøgelser på, at der er et stigende behov for støtte blandt elever i almenundervisningen.² Årsagerne hertil kan være mange.

Det er i denne forbindelse relevant at undersøge, i hvilket omfang tendensen allerede starter i overgangen mellem dagtilbud og skole. I Danmark går langt de fleste børn i almene dagtilbud, og nogle af disse børn bliver henvist *direkte* til et segregeret specialundervisningstilbud allerede ved skolestart. Dette notat beskriver udviklingen i andelen, der overgår til specialundervisningstilbud, herunder den geografiske variation. Hertil kommer opgørelser over forskellige karakteristika, trivsel og resultater fra Folkeskolens nationale overgangstest blandt de børn, der overgår fra almene dagtilbud³ til hhv. almen- og specialundervisningstilbud.

Hovedresultater:

- Andelen af børn, der starter på en specialundervisningstilbud i 0. klasse, er steget fra 3,3 pct. i 2018/19 til 3,6 pct. i 2022/23.
- Andelen af børn, der overgår fra et alment dagtilbud til specialundervisningstilbud i 0. klasse, er steget fra 2,5 pct. i 2018/19 til 2,8 pct. i 2022/23. Størstedelen af disse børn overgår til specialklasser på almene folkeskoler.

¹ Dette skal ses i lyset af, at der i 2012 blev lavet en politisk målsætning om, at inklusionsgraden skulle stige til 96 pct. i 2015. Målsætningen blev afskaffet i 2016, hvorefter inklusionsgraden har været faldende. [Statistik om Elevtal | Børne- og undervisningsministeriet \(uddannelsesstatistik.dk\)](#)

² Baseret surveys, der måler kontaktlæreres vurderede støttebehov blandt elever i almenklasser på udvalgte skoler og klassetrin. VIVE (2022). *Inkluderende læringsmiljøer og specialpædagogisk bistand - Delrapport 1. Støtte, støttebehov og elevresultater*, s. 49.

³ I notatet omfatter 'almene dagtilbud' kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke.

13. maj 2025
Sagsnr.: 24/20502-1
Center for Analyse og Struktur
TRIGR1

Departementet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Telefon: +45 33 92 50 00
Mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk

CVR-nr.: 20453044

- Blandt 0.-klasseårgangen fra 2018/19 stiger andelen af børn i specialundervisningstilbud fra 2,5 pct. i 0. klasse til 4,5 pct. i 4. klasse.
- Der ses en geografisk spredning, hvor andelen af børn, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud, fordeler sig fra knap 1 pct. (fx i Thisted og Gentofte) til godt 7 pct. (fx i Stevns) på tværs af landets kommuner.
- Ca. 22 pct. af børnene, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud i 2022/23, starter sent i skole. Dette er et fald på ca. 6 procentpoint siden 2018/19. Andelen er betydeligt lavere i almenklasser.
- Andelen af børn, der er diagnosticeret med udvalgte diagnoser forud for skolestart, er betydeligt højere blandt børn, der overgår til specialundervisningstilbud (knap 40 pct. i skoleåret 2022/23) sammenlignet med almenklasse (knap 4 pct. i skoleåret 2022/23).
- I de seneste år ses særligt en stigning i andelen af børn i specialundervisningstilbud, der er diagnosticeret med autismspektrumforstyrrelser og psykiske lidelser.
- Børn, der overgår til specialundervisningstilbud, er oftere født for tidligt (ca. 9 pct.) sammenlignet med børn, der overgår til almenklasse (ca. 6 pct.).
- Drengene udgør 76 pct. af børn der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud i 2022/23. Indvandrere og efterkommere udgør hhv. 15 pct. blandt dem der overgår til almenklasser men godt 25 pct. blandt dem der overgår til specialundervisningstilbud i 2022/23.
- Ca. 15 pct. af eleverne, der overgår til et specialundervisningstilbud, har en forælder med en lang videregående uddannelse. Den tilsvarende andel i almenklasser er ca. 24 pct.
- Ca. 83 pct. af eleverne, der går i specialundervisningstilbud i 4. klasse, har en høj generel trivsel. Til sammenligning gør dette sig gældende for ca. 90 pct. af eleverne i almenklasser.
- Andelen af elever med gode resultater i Folkeskolens nationale overgangstest i dansk (læsning) og matematik på 4. klassetrin er lavere i specialundervisningstilbud end i almene undervisningstilbud.

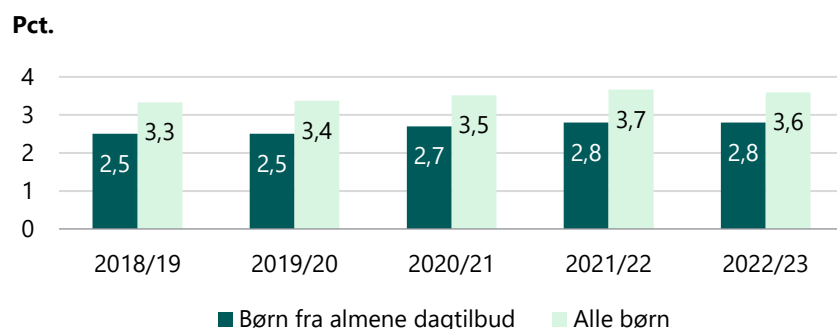
Overgang til almen- og specialundervisningstilbud

Folkeskolen skal grundlæggende tilgodese alle børns læring og trivsel. Børn med særlige behov skal så vidt muligt ikke udskilles til segregerede specialundervisningstilbud, men indgå i den almene undervisning med den nødvendige støtte og hjælpemidler. Børn med omfattende behov for specialpædagogisk støtte pga. svære fysiske eller psykiske handicap skal henvises til specialundervisning, *jf. Folkeskolelovens § 3, stk. 2*. Ifølge Thomas Nordahl, der er professor og forsker inden for feltet, har ca. 1-3 pct. af en årgang behov for varig og omfattende støtte.⁴

⁴ Thomas Nordahl m.fl. (2018). *Inkluderende fællesskab for barn og unge - Ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging*, s. 242.

Dette stemmer overens med andelen af børn, der visiteres direkte fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud,⁵ jf. figur 1. Der har været en lille stigning i andelen fra 2,5 pct. i skoleåret 2018/19 (svarende til ca. 1.140 børn) til 2,8 pct. i skoleåret 2022/23 (svarende til ca. 1.320 børn). Andelen er ca. 0,8 procentpoint større, når der ses på alle børn med skolestart i den pågældende periode (dvs. uden afgrænsning på dagtilbud).

Figur 1 Andel børn, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud på 0. klassetrin i skoleårene 2018/19-2022/23

Anm.: Opgørelsen omfatter ca. 48.700-52.300 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, heraf ca. 43.800-46.700, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Der findes forskellige specialundervisningstilbud, herunder folkeskolens specialklasser, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.⁶ Størstedelen af børnene, der overgår direkte fra almene dagtilbud til specialundervisningstilbud, visiteres til specialklasser i almenskoler (ca. 1,7 pct. af den samlede elevgruppe). Andelen, der overgår til specialskoler for børn, udgør knap 1 pct. Og kun ganske få børn overgår direkte til interne skoler, jf. tabel 1.

Andelen, der overgår til en almenklasse, falder med ca. 0,3 procentpoint fra 2018/19 til 2022/23. Til sammenligning er andelen af elever, der er indskrevet i et alment undervisningstilbud ud af den samlede elevbestand på alle klassetrin (den såkaldte inklusionsgrad) faldet med 1 procentpoint i den pågældende periode.⁷

⁵ Herunder specialklasser i folkeskoler samt specialskoler for børn og interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

⁶ Interne skoler hedder fra 2024 behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem. Henvielse til et behandlings- og specialundervisningstilbud forudsætter, at barnet har behov for eller er bragt uden for hjemmet på et børne- og ungehjem.

⁷ Det bemærkes, at inklusionsgraden ikke er afgrænset til børn, der har gået i almene dagtilbud, hvilket er gældende for tabel 1. Udviklingen i inklusionsgraden skal desuden

Tabel 1 Antal og andel (pct.) børn, der overgår fra alment dagtilbud til 0. klasse i skoleårene 2018/19-2022/23, fordelt på undervisningstilbud

År	Folkeskole, almenklasse		Folkeskole, specialklasse		Specialskoler for børn		Interne skoler, dagbehandling mv.*	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
2018/19	44.401	97,5	762	1,7	345	0,8	36	0,1
2019/20	42.807	97,5	720	1,6	341	0,8	37	0,1
2020/21	42.695	97,3	721	1,6	421	1,0	40	0,1
2021/22	43.266	97,2	802	1,8	413	0,9	49	0,1
2022/23	45.392	97,2	844	1,8	445	1,0	28	0,1
Total	218.561	97,3	3.849	1,7	1.965	0,9	190	0,1

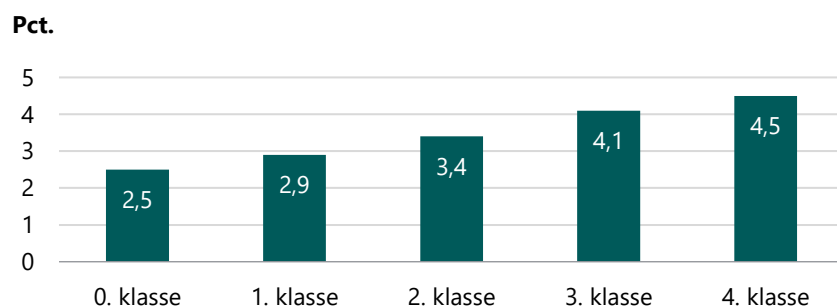
Anm.: Opgørelsen omfatter 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler.

*Interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder hedder fra 2024 behandlings- og specialundervisningstilbud samt specialundervisningstilbud på børne- og ungehjem.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Foruden udvikling i overgang, er det interessant at se på fordelingen af elever i hhv. almen- og specialundervisningstilbud på forskellige klassetrin. 0.-klasseårgangen fra 2018/19 kan følges t.o.m. 4. klasse i skoleåret 2022/23. Andelen af elevgruppen, der modtager specialundervisningstilbud, stiger fra 2,5 pct. i 0. klasse til 4,5 pct. i 4. klasse, *jf. figur 2*. Stigningen er ikke nødvendigvis et udtryk for, at eleverne er visiteret til specialundervisningstilbud for sent, da udfordringer og behov for specialundervisning kan opstå i løbet af barnets skolegang.

Figur 2 Andel elever, der har gået i alment dagtilbud, og som henvises til specialundervisningstilbud i 0.-4. klasse i skoleårene 2018/19-2022/23

Anm.: Opgørelsen omfatter børn, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af 2018, og som har gået i 0. klasse på en kommunal grundskole pr. oktober 2018, 1. klasse pr. oktober 2019 osv. Dvs. at en elev kun medtælles én gang pr. klassetrin selvom eleven eventuelt går det pågældende klassetrin om. Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i

ses i lyset af, at der i 2012 blev lavet en målsætning om, at inklusionsgraden skulle stige til 96 pct. i 2015. Målsætningen blev afskaffet i 2016, hvorefter inklusionsgraden har været faldende.

Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Børn, der går 0. klasse om

Godt 2 pct. af 0.-klasseårgangen fra 2018/19, der går i almenklasser, er også registreret i 0. klasse i 2019/20. I specialundervisningstilbud er andelen af gangangere på 0. klassetrin ca. dobbelt så stor. Der er stort set ikke nogen, der skifter mellem almen- og specialundervisningstilbud i forbindelse med, at de går 0. klassetrin om.

Geografisk spredning

Det er kendt, at segregeringsgraden (andel elever visiteret til specialundervisningstilbud i specialklasser og specialskoler) varierer på tværs af kommuner. Eksempelvis viser en undersøgelse foretaget af Indenrigs- og Sundhedsministeriets Benchmarkingenhed, at der er forskelle i kommuners segregeringsgrad, selv når der tages højde for forskelle i elevgrundlaget på tværs af kommuner.⁸

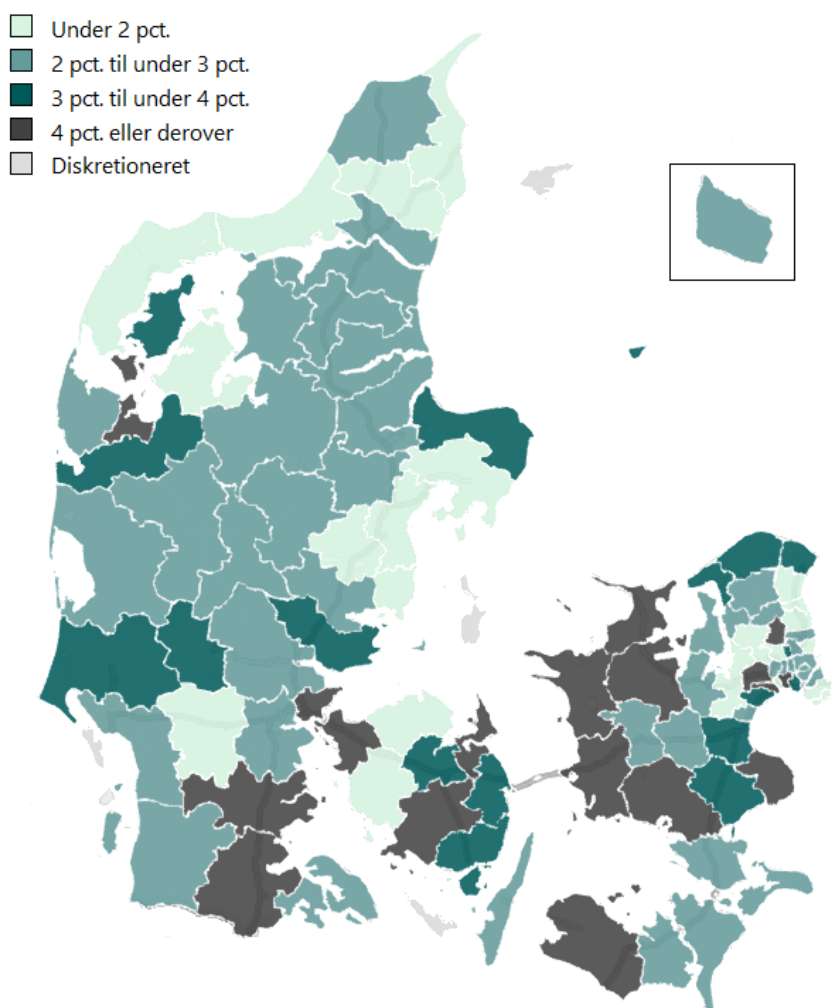
Der ses ligeledes en geografisk spredning i andelen af børn, der overgår direkte fra et alment dagtilbud til specialundervisningstilbud i 0. klasse, jf. figur 3. Opgørelsen udgør et gennemsnit over skoleårene 2018/19-2022/23.⁹

Andelene fordeler sig fra knap 1 pct. (fx i Thisted og Gentofte) til godt 7 pct. (fx i Stevns). Kommuner med de største andele af elever, der overgår til specialundervisningstilbud, ses hovedsagligt i Region Sjælland og Region Syddanmark.

⁸ Undersøgelsen er baseret på grundskoleelever i 0.-9. klasse i skoleåret 2019/20. Opgørelsen af kommunernes elevgrundlag omfatter bl.a. elevernes alder, køn, kontakter med sygehusvæsenet og forældres ressourcer. [Hovedrapport: Benchmarkinganalyse af andel segregerede specialundervisnings elever i kommunerne](#)

⁹ Dette skyldes, at antallet af elever i specialundervisningstilbud er meget små i nogle kommuner, hvorfor andelene kan ændre sig relativt meget over tid selv med en lille ændring i elevtal.

Figur 3 Andel elever, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud i 0. klasse i skoleårene 2018/19-2022/23 (gns.), fordelt på bopælskommune

Anm.: Opgørelsen omfatter 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, og som har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Andele elever i specialundervisningstilbud er således beregnet som et gennemsnit over en femårig periode. Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler. Bopælskommune er opgjort pr. oktober de pågældende år. Opgørelser for fem kommuner er diskretioneret aht. personhenførbare data.
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Sammenholdes kommunernes andele af elever, der overgår til specialundervisningstilbud i 0. klasse med kommunerens socioøkonomiske indeks, ses der en lille tendens til, at kommuner med relativt lav socioøkonomi, visiterer en større andel elever til specialundervisningstilbud. I beregningen af det socioøkonomiske indeks indgår bl.a. faktorer såsom ledighed, uddannelse, indkomst, patienter i psykiatrien, herkomst, demografi og familiekonstellationer.¹⁰ At andelen

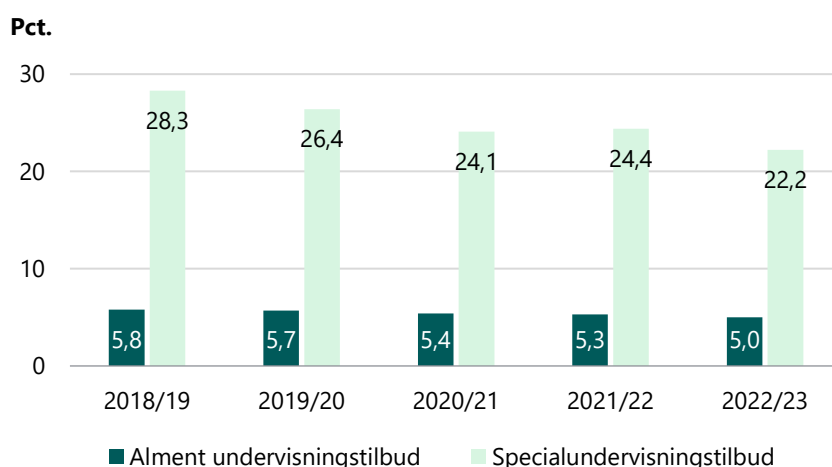
¹⁰ Det socioøkonomiske indeks i en kommune er en sammenvejning af kommunens indbyggertal og forskellige indikatorer sammenholdt med tallene på landsplan, jf. Udligningslovens § 5 ([Bekendtgørelse af lov om kommunal udligning og generelle tilskud til kommuner \(retsinformation.dk\)](#)). I dette notat er det socioøkonomisk indeks opgjort

af børn, der visiteres til specialundervisningstilbud er højere i kommuner med en relativt lav socioøkonomi, kan muligvis skyldes, at en større andel af børnene i disse kommuner har udfordringer, der kræver særlig støtte. Der er dog ikke tale om en stærk sammenhæng, der indikerer, at andelen af elever, der visiteres til specialundervisningstilbud er domineret af den enkelte kommunes socioøkonomi. Visitationsgraden kan skyldes mange forskellige årsager herunder forskellige kommunalpolitiske prioriteringer og praksisser vedr. specialundervisning. Kommuners brug af særlige dagtilbud kan muligvis også have indflydelse. Kommuner med en forholdsvis høj grad af visitation til særlige dagtilbud, har muligvis ikke ligeså mange børn, der overgår fra almene dagtilbud til specialundervisningstilbud, sammenlignet med kommuner, der i lavere grad visiterer børn til særlige dagtilbud.

Sen skolestart

Ca. 22 pct. af børnene, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud i 2022/23, starter sent i skole, *jf. figur 4*.¹¹ Dette er ca. 6 procentpoint lavere end i 2018/19. Andelen, som starter sent i skole, er betydeligt mindre blandt de børn, der overgår til almenklasser. Her er andelen af børn med sen skolestart blot faldet en smule fra 5,8 pct. i 2018/19 til 5 pct. i 2022/23. Der kan være sammenhæng mellem årsagen til hhv. sen skolestart og henvisning til specialundervisningstilbud. Dette har dog ikke været muligt at undersøge med de tilgængelige data.

Figur 4 Andel børn, der overgår fra alment dagtilbud til 0. klasse i skoleårene 2018/19-2022/23 med sen skolestart, fordelt på undervisningstilbud

Anm.: Opgørelsen omfatter ca. 43.800-46.700 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der foreligger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der foreligger ikke data, der gør det

som den enkelte kommunes gennemsnitlige socioøkonomiske indeks for årene 2019-2023, da elevandelen i specialundervisningstilbud ligeledes er opgjort for en femårig periode.

¹¹ Sen skolestart defineres som skolestart efter kalenderåret, hvor barnet fylder 6 år.

Funktionsnedsættelser

Nogle børn, har svære funktionsnedsættelser, der nødvendiggør segregerede specialundervisningstilbud. Dette udgør som tidligere nævnt ca. 1-3 pct. af en årgang ifølge Thomas Nordahl.¹²

Det fremgår af *tabel 2*, at andelen af børn i almene dagtilbud, der er diagnosticeret med udvalgte diagnoser¹³ t.o.m. 31. december inden skolestart, er betydeligt større blandt gruppen, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud (knap 40 pct. i skoleåret 2022/23) sammenlignet med dem, der overgår til almenklasse (knap 4 pct. i skoleåret 2022/23).

Dette kan ses som et udtryk for, at de børn, der visiteres til specialundervisningstilbud i 0. klasse, har udfordringer, som kan nødvendiggøre specialpædagogisk bistand. Man kan dog ikke pege på konkrete funktionsnedsættelser, der er udslagsgivende for henvisning til segregeret specialundervisning, da dette beror på en individuel vurdering. Fsva. de udvalgte diagnosegrupper, ses den største forskel på tværs af undervisningstilbud blandt børn med autismspektrumforstyrrelse (19,5 procentpoint i 2022/23) og dernæst indlærings-, ord-, tal- og talevanskeligheder samt funktionsnedsættelser knyttet til bevægeapparatet og psykiske lidelser (6,1-7,4 procentpoint i 2022/23). Forskellen lyder på 3,6-4,7 procentpoint for de resterende diagnosegrupper, jf. *tabel 2*.

2021/22-årgangen er den årgang, hvor den mindste andel af elever er diagnosticeret med en af de udvalgte diagnoser forud for skolestart. Forskellen mellem 2021/22- og 2022/23-årgangen ses primært i specialundervisningstilbud, og skyldes særligt en stigning i andelen diagnosticeret med autismspektrumforstyrrelser (ca. 20 pct. i 2022/23) og psykiske lidelser (ca. 7 pct. i 2022/23).¹⁴ Det bemærkes, at nogle diagnoser, herunder ADHD, ofte først diagnosticeres i skolealderen.¹⁵ Der ses mindst udsving over tid fsva. funktionsnedsættelse knyttet til bevægeapparatet.

¹² Thomas Nordahl m.fl. (2018). *Inkluderende fellesskap for barn og unge - Ekspertgruppen for barn og unge med behov for særskilt tilrettelegging*, s. 242.

¹³ Jf. VIVE's diagnosegruppeinddeling: Mortensen, Andreasen & Tegtmejer (2020), Uddannelsesresultater og -mønstre for børn og unge med funktionsnedsættelse, s. 18ff.

¹⁴ Det bemærkes, at udviklingen i andelen af børn med diagnoser ikke nødvendigvis udelukkende skyldes, at flere/færre børn har funktionsnedsættelser sammenlignet med tidligere, men kan også forklares ved en eventuelt ændret praksis for diagnosticering over tid.

¹⁵ [Faglig viden til børnehaver \(adhdcenter.dk\)](#), [ADHD-symptomer hos drenge og piger - Netdoktor](#).

Tabel 2 Andel (pct.) børn, der overgår fra alment dagtilbud til 0. klasse i skoleårene 2018/19-2022/23, fordelt på udvalgte diagnosegrupper og undervisningstilbud

	2018/19	2019/20	2020/21	2021/22	2022/23
Specialundervisningstilbud					
Registreret med minimum én af de udvalgte diagnosegrupper	39,5	40,1	39,1	33,5	39,6
- Heraf funktionsnedsættelse knyttet til bevægeapparatet	9,9	10,4	8,6	9,5	9,0
- Heraf sensorisk funktionsnedsættelse	3,3	4,6	4,1	3,2	4,3
- Heraf adfærdsforstyrrelser (herunder ADHD)	8,4	7,4	6,8	5,1	4,7
- Heraf indlærings-, ord-, tal- og talevanskeligheder	7,0	8,5	8,0	5,7	7,7
- Heraf udviklingsforstyrrelser	7,6	5,5	6,1	4,1	4,8
- Heraf autismespektrumforstyrrelser	21,2	18,4	20,1	16,5	20,0
- Heraf psykiske lidelser	1,4	1,8	2,2	1,9	6,6
Alment undervisningstilbud					
Registreret med minimum én af de udvalgte diagnosegrupper	3,4	3,7	3,7	3,3	3,7
- Heraf funktionsnedsættelse knyttet til bevægeapparatet	1,8	2,2	2,2	2,0	2,2
- Heraf sensorisk funktionsnedsættelse	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
- Heraf adfærdsforstyrrelser (herunder ADHD)	0,5	0,5	0,4	0,3	0,5
- Heraf indlærings-, ord-, tal- og talevanskeligheder	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
- Heraf udviklingsforstyrrelser	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
- Heraf autismespektrumforstyrrelser	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
- Heraf psykiske lidelser	0,4	0,5	0,4	0,3	0,5

Anm.: Opgørelsen omfatter ca. 43.800-46.700 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler. Diagnosegrupper opgøres pba. aktions- og/eller bidiagnoser, der er registreret i Landspatientregisteret ifm. kontakt til somatiske og/eller psykiatriske sygehusafdelinger t.o.m. 31. december inden skolestart. Desuden er der afgrænset til, at diagnosen seneste skal være givet i det år, hvor barnet fylder 5 år (dvs. inden 6-årsalderen). Opgørelserne omfatter ikke diagnoser, der måtte være stillet i primærsektoren, fx af privatpraktiserende psykiatere. Opgørelserne omfatter udvalgte diagnosekoder (ICD-10), som følger: Mortensen, Andreassen & Tegtmejer (2020), Uddannelsesresultater og -mønstre for børn og unge med funktionsnedsættelse, s. 18ff. Det bemærkes, at et barn kan indgå flere gange i tabellen, hvis barnet er registreret med flere diagnoser.

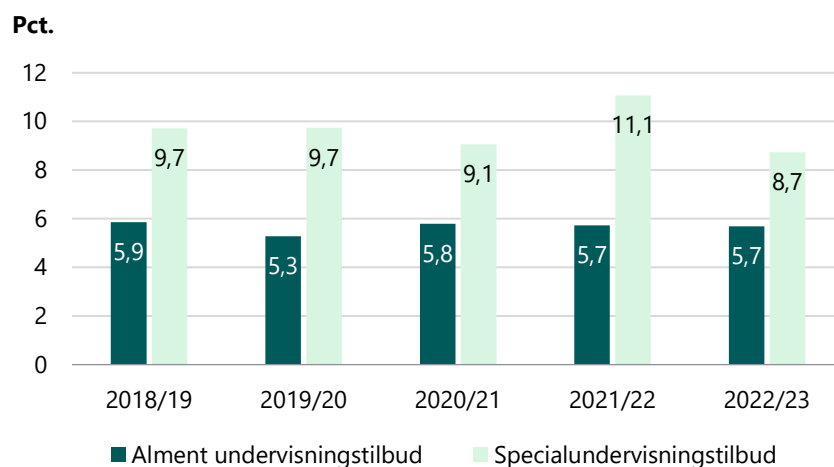
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

For tidlig fødsel

For tidlig fødsel kan være forbundet med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne for barnet, som kan udmunde i et behov for særlig støtte bl.a. i grundskolen. Ca. 9-11 pct. af børnene, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud på 0. klassetrin i 2018/19-

2022/23, er født for tidligt.¹⁶ Det samme gør sig gældende for knap 6 pct. af børnene, der overgår til almenklasse, jf. figur 8.

Figur 8 Andel børn, der overgår fra alment dagtilbud til 0. klasse i skoleårene 2018/19-2022/23 med for tidlig fødsel, fordelt på undervisningstilbud

Anm.: Opgørelsen omfatter ca. 43.800-46.700 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler. For tidlig fødsel defineres som en gestationsalder mindre end 259 dage (dvs. mindre end 37 uger). Gestationsalderen er ukendt for 5-8 pct. af børnene pr. årgang.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

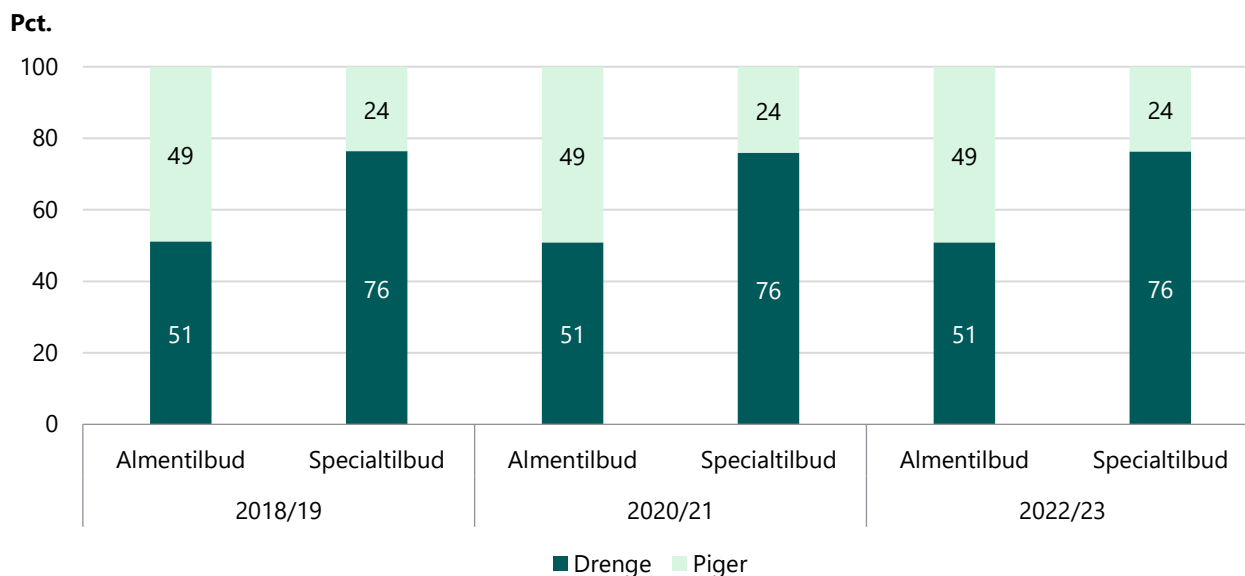
Køn

Det er i langt større grad drenge (ca. 76 pct.) end piger (ca. 24 pct.), der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud i 2022/23, jf. figur 5. Til sammenligning er der en nogenlunde ligelig kønsfordeling i de almene undervisningstilbud. Fordelingen er stabil over den seneste femårige periode.

Følges børnene, der gik i 0. klasse i 2018/19 på 1.-4. klassetrin, er kønsfordelingen i specialundervisningstilbud en smule anderledes med ca. 79 pct. drenge og ca. 21 pct. piger på de pågældende klassetrin. Der sker en stigning i antal elever i specialundervisningstilbud for begge køn fra 0. klassetrin til 4. klassetrin, men stigningen – som fremgår af figur 2 – er i højere grad båret af drenge end piger, der visiteres til specialundervisningstilbud.

¹⁶ En fødsel er for tidlig, når den finder sted før, der er gået fulde 37 uger af graviditeten.

Figur 5 Andel børn, der overgår fra alment dagtilbud til 0. klasse i skoleårene 2018/19, 2020/21 og 2022/23, fordelt på køn og undervisningstilbud 11/15

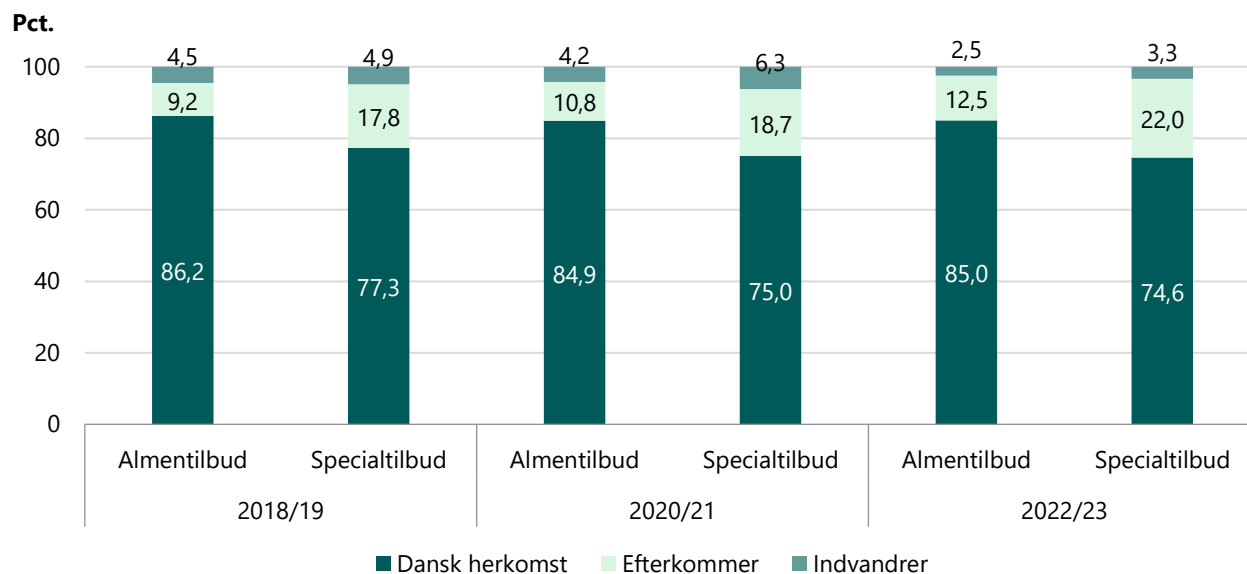
Anm.: Opgørelsen omfatter ca. 43.800-46.700 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Herkomst

Andelen af indvandrere og efterkommere er generelt højere i specialundervisningstilbud end i almene undervisningstilbud. Andelen udgør hhv. 15 pct. i almenklasser og godt 25 pct. i specialundervisningstilbud i 2022/23, jf. figur 6. Indvandrere og efterkommere har over tid udgjort en stigende andel af de børn, der overgår til specialundervisningstilbud fra knap 23 pct. i 2018/19 til godt 25 pct. i 2022/23 (svarende til en stigning på 2,6 procentpoint). Stigningen har været mindre (1,3 procentpoint) i almenklasser i samme periode.

Figur 6 Andel børn, der overgår fra alment dagtilbud til 0. klasse i skoleårene 2018/19, 2020/21 og 2022/23, fordelt på herkomst og undervisningstilbud

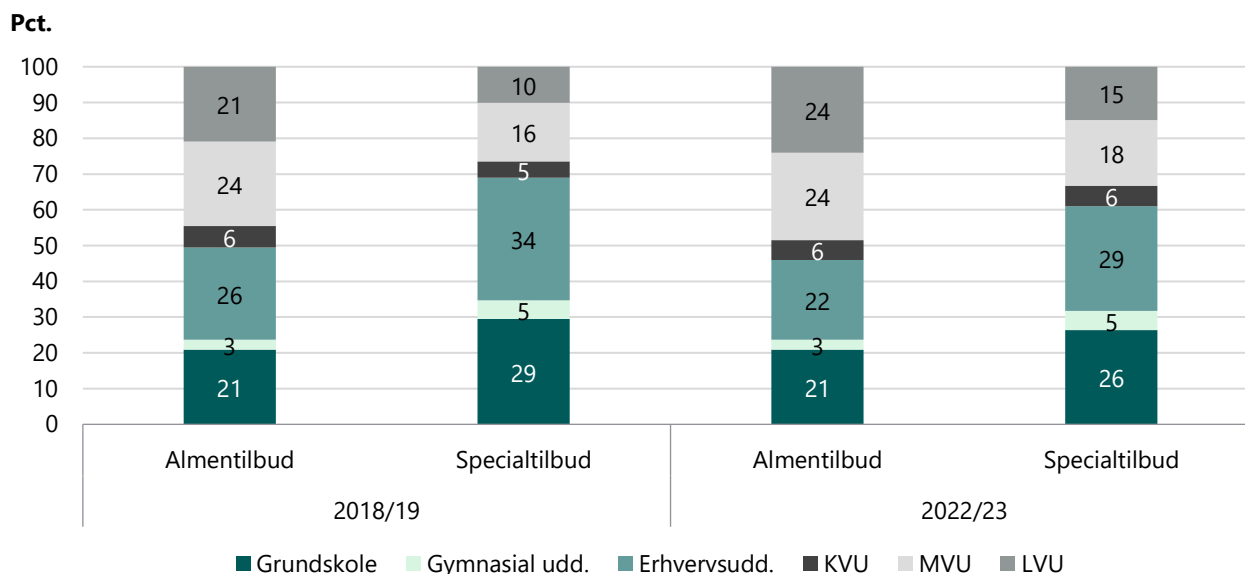
Anm.: Opgørelsen omfatter ca. 43.800-46.700 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler. Dansk oprindelse indikerer, at mindst én af barnets forældre er født i Danmark og har dansk statsborgerskab. Dette gør sig ikke gældende for indvandrere og efterkommere, hvoraf førstnævnte er født i udlandet og sidstnævnte er født i Danmark. Kategorien indvandrere omfatter også ganske få personer med ukendt herkomst.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

Forældres højest fuldførte uddannelse

Forældres uddannelsesniveau er generelt lavere blandt børn, der overgår fra alment dagtilbud til specialundervisningstilbud sammenlignet med børn, der overgår til almenklasse, jf. figur 7. Ca. 15 pct. af eleverne i specialundervisningstilbud på 0. klassetrin i 2022/23 har minimum én forælder med en lang videregående uddannelse. Det samme gør sig gældende for 24 pct. af eleverne i almenklasser. Omvendt er andelen af elever med forældre, der har grundskole, erhvervs- eller gymnasial uddannelse som højest fuldførte, højere i specialundervisningstilbud end i almene undervisningstilbud.

Figur 7 Andel børn, der overgår fra alment dagtilbud til 0. klasse i skoleårene 2018/19 og 2022/23, fordelt på forældres højest fuldførte uddannelse og undervisningstilbud

Anm.: Opgørelsen omfatter ca. 43.800-46.700 0.-klasseelever fra kommunale grundskoler pr. oktober 2018-2022, der har været indskrevet i et dagtilbud i løbet af kalenderåret svarende til tidspunkt for skolestart (2018-2022). Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler. Forældres højest fuldførte uddannelse er opgjort ultimo juni inden skolestart og omfatter uddannelsesniveauet for den forælder med det højeste uddannelsesniveau. Grundskole omfatter også ukendt uddannelsesniveau. KVU, MVU og LVU står for kort, mellemlang og lang videregående uddannelse. KVU inkluderer også ph.d.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

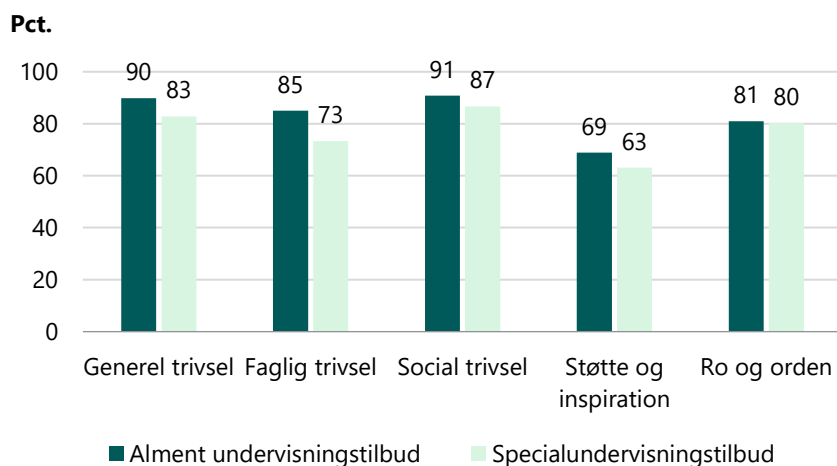
Trivsel

I nedenstående figur følges elevgruppen, der er overgået fra et alment dagtilbud til 0. klasse i 2018/19, når de går i 4. klasse i 2022/23. Ca. 83 pct. af eleverne, der går i specialundervisningstilbud, har en høj generel trivsel. Til sammenligning gør dette sig gældende for ca. 90 pct. af eleverne i almenklasser, jf. figur 9.¹⁷

Trivselsmålingen kan underopdeles i fire differentierede trivselsindikatorer: faglig trivsel, social trivsel, støtte og inspiration samt ro og orden. Trivslen er generelt set lavere i specialundervisningstilbud end i almenklasser særligt fsva. faglig trivsel. Ca. 73 pct. af eleverne i specialundervisningstilbud har en høj faglig trivsel, mens andelen er 85 pct. i almenklasser. Den indikator, hvor den mindste andel af eleverne i hhv. almen- (ca. 69 pct.) og specialundervisningstilbud (ca. 63 pct.) har en høj trivselsscore er støtte og inspiration.

¹⁷ Høj generel trivsel defineres som en trivselsscore større end 3 på en skala fra 1 til 5 baseret på den nationale trivselsmåling. Trivselsscoren beregnes som en gennemsnitsscore baseret på 40 spørgsmål, der bl.a. omhandler social- og faglig trivsel samt undervisningsmiljø.

Figur 9 Andel børn, der er overgået fra alment dagtilbud til folkeskole, med høj trivsel i 4. klasse i skoleåret 2022/23, fordelt på undervisningstilbud

Anm.: Opgørelsen omfatter børn, der har været indskrevet i et dagtilbud i 2018 og gået i 0.-klasse på en kommunal grundskole i 2018/19. Opgørelsen er heraf yderligere afgrænset til de børn, der går i 4. klasse i 2022/23, og som har besvaret minimum 50 pct. af spørgsmålene inden for hver indikator i den nationale trivselsmåling (ca. 37.350-37.550 elever pr. indikator). Undervisningstilbud er opgjort på 4. klassetrin. Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler. Høj trivsel defineres som en trivselsindikator større end 3 på skalaen 1-5.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

I figur 9 sondres der ikke mellem elevernes undervisningstilbud forud for 4. klassetrin. Ved at inddele elevgruppen på antal år i specialundervisningstilbud, ses der indikationer på, at andelen med høj generel trivsel er højest blandt de elever, der har modtaget specialundervisningstilbud i alle 5 år (ca. 87 pct.), sammenlignet med de elever, der har modtaget specialundervisningstilbud i 1-4 år (ca. 78-82 pct.). Samme tendens gør sig gældende for de differentierede trivselsindikatorer. Det bemærkes, at elevgrupperne, der har været i specialundervisningstilbud i 1-4 år er relativt små.

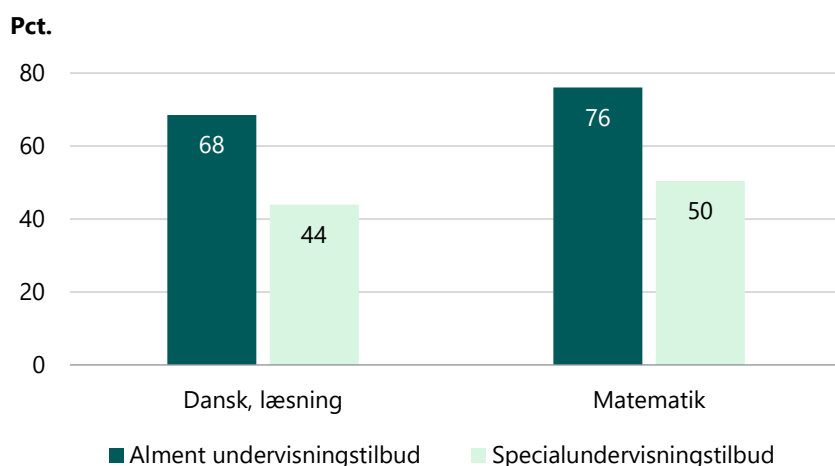
Resultater fra Folkeskolens nationale overgangstest

I nedenstående figur følges elevgruppen, der er overgået fra et alment dagtilbud til 0. klasse i 2018/19, når de går i 4. klasse i 2022/23.

Andelen af elever med gode resultater i Folkeskolens nationale overgangstest er lavere i specialundervisningstilbud end i almenklasser, jf. figur 10.¹⁸

¹⁸ Elevdygtigheden bliver opgjort på den kriteriebaserede skala på seks niveauer, hvor gode resultater udgør niveau 4 til 6.

Figur 10 Andel børn, der er overgået fra alment dagtilbud til folkeskole, med gode resultater i Folkeskolens nationale overgangstest i 4. klasse i skoleåret 2022/23, fordelt på fag og undervisningstilbud

Anm.: Opgørelsen omfatter børn, der har været indskrevet i et dagtilbud i 2018 og gået i 0.-klasse på en kommunal grundskole i 2018/19. Opgørelsen er heraf yderligere afgrænset til de børn, der går i 4. klasse i 2022/23, og som er registreret med resultater fra Folkeskolens nationale overgangstest (ca. 24.600 elever fsva. dansk, læsning og ca. 27.900 elever fsva. matematik). Undervisningstilbud er opgjort på 4. klassetrin. Fsva. dagtilbud er der afgrænset til kommunale og selvejende dagtilbud oprettet med hjemmel i Dagtilbudsloven. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere privatinstitutioner i opgørelserne. For at afgrænse til almene dagtilbud udelades børn, der er indskrevet i særlige dagtilbud oprettet med hjemmel i Barnets lov. Det er ikke muligt via tilgængelige data at identificere børn, der modtager støtte i almene dagtilbud, som derfor kan indgå i opgørelsen. Omfanget heraf kendes ikke. Fsva. grundskole er opgørelserne afgrænset til folkeskoler, specialskoler for børn samt interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Der forelægger ikke data, der gør det muligt at inkludere elever fra fri- og privatskoler. Elevdygtigheden bliver opgjort på den kriteriebaserede skala på seks niveauer, hvor gode resultater udgør niveau 4-6.
Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet.

I figur 10 sondres der ikke mellem elevernes undervisningstilbud forud for 4. klassetrin. Ved at inddele elevgruppen på antal år i specialundervisningstilbud ses der indikationer på, at andelen af elever med gode testresultater i matematik er lavere blandt elever, der har været i specialundervisningstilbud i alle 5 år (45 pct.), sammenlignet med elever, der har modtaget specialundervisningstilbud i færre år (andelen falder fra ca. 54 pct. blandt elever, der har modtaget specialundervisningstilbud i 1 år, til ca. 52 pct. for elever, der har modtaget specialundervisningstilbud i 4 år). Samme tendens kan ikke findes fsva. dansk, læsning. Det bemærkes, at elevgrupperne, der har været i specialundervisningstilbud i 1-4 år er relativt små.